

Βρυξέλλες, 15 Νοεμβρίου 2024
(OR. en)

15463/24

SOC 822
EMPL 561
EDUC 413
JEUN 274
ECOFIN 1277
COMPET 1092
MI 916
MIGR 404
DIGIT 224
ENV 1097
FISC 219
SAN 643
GENDER 246

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ: Κινητοποίηση του αναξιοποίητου εργατικού δυναμικού στην Ευρωπαϊκή Ένωση – Έγκριση

1. Η Προεδρία εκπόνησε σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου με θέμα «Ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ: Κινητοποίηση του αναξιοποίητου εργατικού δυναμικού στην Ευρωπαϊκή Ένωση».
2. Η Ομάδα «Κοινωνικά θέματα» εξέτασε τα συμπεράσματα στις 8 Ιουλίου, στις 17 Σεπτεμβρίου και στις 21 Οκτωβρίου 2024. Κατόπιν άτυπης γραπτής διαβούλευσης, επιτεύχθηκε κατ' αρχήν συμφωνία επί του κειμένου, ως έχει στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος.
3. Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων καλείται να διαβιβάσει το συνημμένο σχέδιο συμπερασμάτων στο Συμβούλιο EPSCO προς έγκριση κατά τη σύνοδό του στις 2 Δεκεμβρίου 2024.

**Ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ:
Κινητοποίηση του αναξιοποίητου εργατικού δυναμικού στην Ευρωπαϊκή Ένωση
Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου**

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ:

1. Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων αποτελούν σοβαρά εμπόδια για τη βιώσιμη και συμπεριληπτική ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα, καθώς και την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση της ΕΕ. Επιπλέον, μολονότι επηρεάζουν τους διάφορους τομείς και τα κράτη μέλη σε διαφορετικό βαθμό, μπορούν επίσης να παρεμποδίσουν τη συνολική ανθεκτικότητα της ΕΕ και την προσπάθειά της να βελτιώσει την ανοικτή στρατηγική αυτονομία της και την ασφάλειά της.¹ Είναι σημαντικό να αναλυθούν διεξοδικά οι παράγοντες που προκαλούν τις συνεχιζόμενες ελλείψεις, προκειμένου να βρεθούν οι καλύτεροι τρόποι διαχείρισής τους.
2. Με την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτουν οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων θα αυξηθεί η ικανότητα της ΕΕ για καινοτομία και η ελκυστικότητά της για επενδύσεις, θα ενισχυθεί η βιομηχανική της βάση και θα προωθηθεί η ανταγωνιστικότητά της. Αυτό θα συμβάλει επίσης στη διατήρηση των ενωσιακών συστημάτων κοινωνικής προστασίας και της συνολικής κοινωνικής συνοχής.²

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ: σχέδιο δράσης (έγγρ. 8153/24, σ. 23).

² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ: σχέδιο δράσης (έγγρ. 8153/24, σ. 23).

3. Με βάση τα τεκμηριωμένα στοιχεία και την ανάλυση που παρασχέθηκαν στην ετήσια ανασκόπηση του 2023 για την απασχόληση και τις κοινωνικές εξελίξεις στην Ευρώπη (ESDE) με θέμα «Αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ»³, στο σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ εντοπίστηκαν τρεις βασικοί παράγοντες όσον αφορά τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση: 1) η δημογραφική αλλαγή, η οποία μειώνει την προσφορά εργατικού δυναμικού και αυξάνει τη ζήτηση για ορισμένες υπηρεσίες, 2) η σημαντική αύξηση των θέσεων εργασίας που αναμένεται από την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, η αυξημένη ανάγκη για ασφάλεια και η αναζήτηση ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας και ενισχυμένης ανθεκτικότητας, με συνέπειες για τις δεξιότητες που απαιτούνται στην αγορά εργασίας, και 3) οι κακές συνθήκες εργασίας σε ορισμένα επαγγέλματα και τομείς, οι οποίες δυσχεραίνουν την πλήρωση κενών θέσεων ή/και τη διατήρηση των εργαζομένων.⁴
4. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η μη καλυπτόμενη ζήτηση εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων, εκτός από τη στόχευση των ανέργων, τα σχετικά μέτρα θα πρέπει επίσης να στοχεύουν και να στηρίζουν τους υποαπασχολούμενους εργαζομένους, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων αναγκαστικής μερικής απασχόλησης, καθώς και τα οικονομικά μη ενεργά άτομα σε ηλικία εργασίας, ιδίως τις ομάδες που υποεκπροσωπούνται στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων με την παροχή ευκαιριών αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης σε τομείς όπου έχουν εντοπιστεί ανάγκες της αγοράς εργασίας.
5. Οι υπάρχουσες και οι προβλεπόμενες δημογραφικές τάσεις και οι διαρθρωτικές αλλαγές στην αγορά εργασίας αναδεικνύουν τη σημασία των ευέλικτων εργασιακών ρυθμίσεων και των συμπεριληπτικών ευκαιριών απασχόλησης, των ποιοτικών συνθηκών εργασίας, της κατάρτισης και της ανάπτυξης δεξιοτήτων για τη διατήρηση των εργαζομένων και την προσέλκυση περισσότερων στην αγορά εργασίας με ορίζοντα διαρκείας.

³ Απασχόληση και κοινωνικές εξελίξεις στην Ευρώπη το 2023: Αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων.

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ: σχέδιο δράσης (έγγρ. 8153/24, σ. 2).

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ ΟΤΙ:

6. Η επίτευξη ποσοστού απασχόλησης 78 % στην ΕΕ έως το 2030 είναι ένας από τους πρωταρχικούς στόχους⁵ που ορίζονται στο σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων⁶. Ο στόχος αυτός είναι μεν εφικτός, απαιτούνται δε περαιτέρω μέτρα σε όλα τα επίπεδα για την ενεργοποίηση των υποεκπροσωπούμενων ομάδων και την προσέλκυση περισσότερων ατόμων στην αγορά εργασίας.
7. Το σύνολο των εργαλείων πολιτικής που περιλαμβάνονται στην εργαλειοθήκη για τη δημογραφία, η οποία εγκρίθηκε από την Επιτροπή τον Οκτώβριο του 2023, είναι στη διάθεση των κρατών μελών για τη διαχείριση της δημογραφικής αλλαγής και των επιπτώσεών της. Η εργαλειοθήκη για τη δημογραφία καθορίζει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση της δημογραφικής αλλαγής, η οποία διαρθρώνεται γύρω από τέσσερις πυλώνες: 1) να συνδυαστούν καλύτερα οι σχετικές με την οικογένεια προσδοκίες και η αμειβόμενη εργασία, ιδίως με τη διασφάλιση της πρόσβασης σε ποιοτική παιδική φροντίδα και της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των φύλων, να δοθεί στήριξη στις νεότερες γενιές και να τους παρασχεθεί η δυνατότητα να ευδοκιμήσουν και να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους, καθώς και να διευκολυνθεί η πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας και σε οικονομικά προσιτή στέγαση, 3) να δοθεί η δυνατότητα στις μεγαλύτερες γενιές να διατηρήσουν την ευημερία τους, μέσω μεταρρυθμίσεων σε συνδυασμό με κατάλληλες πολιτικές στην αγορά εργασίας και στους χώρους εργασίας, 4) όπου απαιτείται, να παρασχεθεί βοήθεια για την κάλυψη ελλείψεων εργατικού δυναμικού μέσω διαχείρισης της νόμιμης μετανάστευσης, σε πλήρη συμπληρωματικότητα με την αξιοποίηση ταλέντων από το εσωτερικό της Ένωσης⁷. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2023, τα κράτη μέλη εξέφρασαν ικανοποίηση για τη συγκεκριμένη προσέγγιση διαχείρισης της δημογραφικής αλλαγής και τόνισαν την ανάγκη να αναληφθεί περαιτέρω δράση με την καταβολή συνεχών προσπαθειών, ώστε να αποτυπώνονται η δημογραφική αλλαγή και ο αντίκτυπός της στην ανταγωνιστικότητα, το ανθρώπινο κεφάλαιο και την ισότητα.⁸

⁵ Οι δύο άλλοι πρωταρχικοί στόχοι είναι οι εξής: i) συμμετοχή τουλάχιστον του 60 % όλων των ενηλίκων σε κατάρτιση κάθε χρόνο και ii) μείωση κατά 15 εκατομμύρια του αριθμού των ανθρώπων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού έως το 2030.

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων (έγγρ. 6649/21, σ. 6).

⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Δημογραφική αλλαγή στην Ευρώπη: μια εργαλειοθήκη για δράση (έγγρ. 14191/23, σ. 1).

⁸ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη διαχείριση της δημογραφικής αλλαγής στην Ευρώπη (έγγρ. 16754/23, σ. 2).

8. Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι έχουν δεσμευθεί να αναλάβουν δράση για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους αλλά σε στενή συνεργασία, όπως αναφέρθηκε στην τριμερή δήλωση του Val Duchesse της 31ης Ιανουαρίου 2024 για έναν γόνιμο ευρωπαϊκό κοινωνικό διάλογο⁹.
9. Το σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ, της 20ής Μαρτίου 2024, αποσκοπεί σε βραχυπρόθεσμα έως μεσοπρόθεσμα μέτρα καθοδήγησης με την εφαρμογή συγκεκριμένων περαιτέρω μέτρων που θα πρέπει να λάβουν η ΕΕ, τα κράτη μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που δημιουργούν οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων¹⁰.

ΤΟΝΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ:

10. Η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς εργασίας και οι καλές συνθήκες εργασίας είναι απαραίτητα στοιχεία της βιώσιμης και συμπεριληπτικής ανάπτυξης. Διασφαλίζουν την κάλυψη των απαιτήσεων των επιχειρήσεων σε εργατικό δυναμικό και την ικανοποίηση των αναγκών των εργαζομένων, ενθαρρύνουν την απασχόληση, αυξάνουν την παραγωγικότητα, προσφέρουν ευκαιρίες απασχόλησης υψηλής ποιότητας και βοηθούν τους εργαζομένους και τα άτομα που αναζητούν εργασία να προσαρμόζονται στις αλλαγές με ισορροπία μεταξύ ασφάλειας και ευελιξίας.
11. Η επένδυση στις δεξιότητες των εργαζομένων έχει κρίσιμη σημασία καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου επαγγελματικής ζωής για την επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων στην αγορά εργασίας όσον αφορά τόσο την ποσότητα όσο και την ποιότητα των θέσεων εργασίας. Αυτό αναγνωρίζεται και στην πρόσφατα δημοσιευθείσα έκθεση Draghi, στην οποία τονίζεται επίσης ο ρόλος των δεξιοτήτων και της κατάρτισης, καθώς και ότι, για να αυξηθούν η ανταγωνιστικότητα και η παραγωγικότητα, η ΕΕ πρέπει να επαναξιολογήσει την προσέγγισή της όσον αφορά τις δεξιότητες. Η έκθεση αναφέρει ότι χρειάζεται μελλοντοστραφής στρατηγική επικεντρωμένη στις αναδυόμενες ελλείψεις δεξιοτήτων, ότι τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης πρέπει να ανταποκρίνονται καλύτερα στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις δεξιοτήτων και ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην εκπαίδευση ενηλίκων, η οποία είναι απαραίτητη για τη συνεχή ανανέωση των δεξιοτήτων των εργαζομένων.

⁹ Έγγρ. 5687/24.

¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ: σχέδιο δράσης (έγγρ. 8153/24, σ. 1).

12. Οι τεχνολογικές αλλαγές, η αυτοματοποίηση, η ψηφιοποίηση, η τεχνητή νοημοσύνη και η πράσινη μετάβαση ήδη έχουν και θα συνεχίσουν να έχουν τα προσεχή έτη σημαντικό αντίκτυπο στον κόσμο της εργασίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις ευκαιρίες απασχόλησης και τη δομή και το περιεχόμενο των επαγγελμάτων, τις απαιτήσεις ως προς τις δεξιότητες, την ποιότητα της εργασίας και την παραγωγικότητα.
13. Μεταξύ των παραγόντων στους οποίους οφείλονται οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού, τα ατομικά χαρακτηριστικά, όπως η ηλικία και το ανώτατο ολοκληρωμένο επίπεδο εκπαίδευσης, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες πρόβλεψης της πιθανότητας συμμετοχής ενός ατόμου στην αγορά εργασίας. Τα χαρακτηριστικά αυτά ως παράγοντες καθοριστικοί για τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας παρουσιάζουν παρεμφερή μοτίβα σε όλες τις χώρες¹¹.
14. Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων αποτελεί θεμελιώδη ελευθερία των πολιτών της ΕΕ και αντιπροσωπεύει σημαντική προστιθέμενη αξία για την εσωτερική αγορά. Η κινητικότητα του εργατικού δυναμικού εντός της ΕΕ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων σε ορισμένους τομείς και εδάφη της ΕΕ. Ωστόσο, η έκθεση Letta¹² αναφέρει επίσης ότι σημαντικός αριθμός εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης ή νέων εγκαταλείπουν ορισμένες περιφέρειες και χώρες για να αναζητήσουν ευκαιρίες απασχόλησης και εκπαίδευση αλλού, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει στο φαινόμενο που συχνά αναφέρεται ως «διαρροή εγκεφάλων». Το φαινόμενο αυτό, σε συνδυασμό με τις δημογραφικές τάσεις, μπορεί να οδηγήσει σε απότομη μείωση του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας σε ορισμένες περιφέρειες, με απώτερο αποτέλεσμα την παρεμπόδιση της οικονομικής τους ικανότητας.

¹¹ Απασχόληση και κοινωνικές εξελίξεις στην Ευρώπη το 2023: Αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων (σ. 67).

¹² Enrico Letta: Πολύ περισσότερο από μια απλή αγορά (Much more than a market) (σ. 93.)

15. Η αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας έχει ζωτική σημασία για την αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων. Παρά τη συνεχή βελτίωση του ποσοστού απασχόλησης στην ΕΕ, σημαντικό αναξιοποίητο δυναμικό παραμένει εκτός αγοράς εργασίας¹³. Περαιτέρω βελτίωση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας θα μπορούσε επίσης να επιτευχθεί με την ενεργοποίηση του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού σε ηλικία εργασίας και, ιδίως, των ομάδων που επί του παρόντος υποεκπροσωπούνται στην αγορά εργασίας (στις οποίες περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι γυναίκες, οι ανειδίκευτοι εργαζόμενοι, οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας, οι νέοι, τα άτομα με μεταναστευτικό ή μειονοτικό φυλετικό ή εθνοτικό υπόβαθρο και τα άτομα με αναπηρία¹⁴), με τα απαιτούμενα μέτρα για την αντιμετώπιση των ατομικών και των διαρθρωτικών φραγμών στη συμμετοχή στην αγορά εργασίας.
16. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις των ελλείψεων εργατικού δυναμικού, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη βελτίωση της ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω της παροχής στοχευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών και υπηρεσιών στήριξης [...] και στήριξης για τη μετάβαση από την εκπαίδευση και την κατάρτιση στην απασχόληση, καθώς και ευκαιριών για ποιοτική μαθητεία και μάθηση στον χώρο της εργασίας, ενώ διασφαλίζονται παράλληλα κατάλληλες συνθήκες εργασίας. Η αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών, π.χ. να χρησιμοποιείται, όταν είναι διαθέσιμη, η δυνατότητα μεταφοράς δεξιοτήτων και γνώσεων μεταξύ των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας και των νεότερων εργαζομένων, είναι επίσης σημαντική για τη διευκόλυνση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας.
17. Οι γυναίκες έχουν μικρότερα ποσοστά απασχόλησης και σημαντικά μεγαλύτερο ποσοστό μερικής απασχόλησης σε σχέση με τους άνδρες, κυρίως λόγω της άνισης κατανομής μεταξύ ανδρών και γυναικών της μη αμειβόμενης παροχής φροντίδας και οικιακής εργασίας. Η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και η αντιμετώπιση των στερεοτύπων για τα φύλα έχουν ζωτική σημασία για την κάλυψη των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και συμβάλλουν στην ισότητα των φύλων.
18. Για τα άτομα με μεταναστευτικό ή μειονοτικό φυλετικό ή εθνοτικό υπόβαθρο, οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων, οι γλωσσικές δυσκολίες, οι διακρίσεις και η ανεπαρκής ή μηδενική πρόσβαση σε υποστηρικτικές υπηρεσίες μπορούν να δημιουργήσουν προκλήσεις όσον αφορά την ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων μπορεί να βελτιώσει την ένταξή τους στην αγορά εργασίας και να συμβάλει στην κάλυψη των ελλείψεων εργατικού δυναμικού σε διάφορους τομείς.

¹³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ: σχέδιο δράσης (έγγρ. 8153/24, σ. 3).

¹⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην ΕΕ: σχέδιο δράσης (έγγρ. 8153/24, σ. 3).

19. Τα άτομα με αναπηρία αντιμετωπίζουν συχνά έλλειψη εύλογων προσαρμογών στον χώρο εργασίας¹⁵, συμπεριληπτικών διαδικασιών πρόσληψης και προσβάσιμης εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων θα μπορούσε να οδηγήσει σε [...]καλύτερη συμμετοχή της εν λόγω ομάδας στην αγορά εργασίας και, ως εκ τούτου, να συμβάλει στην κινητοποίηση αυτού του αναξιοποίητου εργατικού δυναμικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
20. Λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των μεγαλύτερων γενεών, θα πρέπει επίσης να καταρτισθούν στοχευμένα μέτρα προς στήριξη των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας ώστε να παραμείνουν στην απασχόληση για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα ή να επανέλθουν στην αγορά εργασίας. Τα εν λόγω στοχευμένα μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν την προαγωγή της υγείας, επενδύσεις στην υγειονομική περίθαλψη, ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης, σε συνδυασμό με κίνητρα στα συνταξιοδοτικά συστήματα για παράταση του εργασιακού βίου και πιο ευέλικτες ρυθμίσεις του χρόνου εργασίας και ποιοτικές συνθήκες εργασίας· επιπλέον θα πρέπει να αντιμετωπιστούν και οι διακρίσεις λόγω ηλικίας.
21. Προκειμένου να αυξηθούν τα ποσοστά απασχόλησης και να μην καταστούν μόνιμες οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού, είναι επίσης σημαντικό να διατηρηθούν και να στηριχθούν η απασχολησιμότητα, η προσαρμοστικότητα και η δραστηριότητα των εργαζομένων και να στηριχθεί η ικανότητα των επιχειρήσεων να μαθαίνουν και να προσαρμόζονται ενόψει τόσο των ήδη εν εξελίξει όσο και των μελλοντικών τεχνολογικών αλλαγών.
22. Πρέπει δε να υπογραμμιστεί η σημασία που έχει η ανάπτυξη της κατάρτισης και των δεξιοτήτων των εργαζομένων. Είναι σημαντικό να υπάρχουν διαθέσιμες για όλους εκπαίδευση και κατάρτιση που να αποτυπώνουν τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, οι δε δομές και οι πάροχοι εκπαίδευσης και κατάρτισης να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται γρήγορα και κατάλληλα στις εξελίξεις.
23. Οι επιχειρήσεις και οι κοινωνικοί εταίροι έχουν σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν στον προσδιορισμό των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων που απαιτούνται για την απασχόληση, ιδίως στο πλαίσιο της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, για τον οποίον απαιτείται η ανάπτυξη και η στήριξη της επικοινωνίας και της ενεργητικής συνεργασίας μεταξύ των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και των εργοδοτών, καθώς και στην αντιμετώπιση των κακών συνθηκών εργασίας σε ορισμένους τομείς και επαγγέλματα.

¹⁵ Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, άρθρο 27 (στοιχείο θ).

24. Οι δίκαιες και αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται ιδίως επαρκείς μισθοί, ισότητα αμοιβής για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας, ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας και προαγωγή της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής, καλό εργασιακό περιβάλλον, πρόνοια για εύλογες προσαρμογές στον χώρο εργασίας, υγεία και ασφάλεια στην εργασία και ποιότητα της απασχόλησης, καθώς και πρόσβαση σε επαρκή κοινωνική προστασία, έχουν σημαντική συμβολή στη διατήρηση της ψυχικής και σωματικής ευεξίας των εργαζομένων και στην παράταση του ενεργού χρόνου εργασίας τους, ενώ αποτελούν και βασικούς παράγοντες για την αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας.
25. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συμπερίληψη των μειονεκτουσών ομάδων στην απασχόληση σε σταθερή βάση, πρέπει να βελτιωθούν οι πολιτικές βοήθειας στην αναζήτηση εργασίας και επανειδίκευσης, με τη χρήση ψηφιακών λύσεων, κατά περίπτωση. Οι εθνικές επιθεωρήσεις εργασίας ενδεχομένως υποστηριζόμενες και από την Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας όταν πρόκειται για διασυνοριακές περιπτώσεις, έχουν σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουν για την αντιμετώπιση όλων των μορφών παράνομης εργασίας και άνισης μεταχείρισης που θίγουν μειονεκτούσες ομάδες, καθώς και για την προαγωγή αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας.
26. Για την επίτευξη όλων αυτών των στόχων, βασική οριζόντια προτεραιότητα είναι η ενίσχυση της ικανότητας των υπηρεσιών απασχόλησης για την εξυπηρέτηση της οικονομίας και την παροχή έγκαιρης και εξατομικευμένης στήριξης της απασχόλησης, και άλλων υπηρεσιών για την ενεργοποίηση του αναξιοποίητου εργατικού δυναμικού, με σκοπό τη διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά εργασίας και των μεταβάσεων εντός της αγοράς εργασίας, καθώς και τη βελτίωση της αντιστοίχισης των δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας της ΕΕ, με πλήρη αξιοποίηση των αναλύσεων που πραγματοποιούν οι αρμόδιοι οργανισμοί της ΕΕ και του δικτύου EURES. Αυτό συνεπάγεται επίσης την ανάγκη ενίσχυσης του πεδίου εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας με τη βελτίωση της στόχευσής τους, τη διεύρυνση του βεληνεκούς και της κάλυψής τους και την καλύτερη σύνδεσή τους με τις κοινωνικές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες για τη νεολαία, τις καταρτίσεις, τους παρόχους εκπαίδευσης, τους εργαζομένους και τους εργοδότες. Ο συνδυασμός απασχόλησης και κοινωνικών υπηρεσιών σε μια προσέγγιση ενεργητικής συμπερίληψης είναι απαραίτητος για τη στήριξη όσων υποεκπροσωπούνται στην αγορά εργασίας.
27. Ο κοινωνικός διάλογος, συμπεριλαμβανομένων των συλλογικών διαπραγματεύσεων, σε όλα τα επίπεδα, αποτελεί βασικό μέσο για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που προκύπτουν από τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές τους και λαμβανομένων υπόψη των εθνικών περιστάσεων, αλλά και με σεβασμό του ρόλου και της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων:

28. Να συνεχίσουν να αναπτύσσουν συμπεριληπτικές και ολοκληρωμένες πολιτικές για την απασχόληση και τις δεξιότητες και κοινωνικές πολιτικές, οι οποίες θα αποσκοπούν στη διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά εργασίας και των μεταβάσεων εντός αυτής και της διατήρησης της απασχόλησης, καθώς και στην παροχή βοήθειας στους εργαζομένους, τα άτομα που αναζητούν εργασία και τους εργοδότες ώστε να προσαρμόζονται, ιδίως με βελτιωμένες ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης και διά βίου μάθησης, στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας, όπως οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων υπό το πρίσμα της δημογραφικής αλλαγής και της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.
29. Να εφαρμόσουν μέτρα για την προώθηση της πρόσβασης και της ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων δίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στην ενεργοποίηση, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση των νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (EEAK), και να βελτιώσουν περαιτέρω την εφαρμογή των ενισχυμένων εγγυήσεων για τη νεολαία εν προκειμένω.
30. Να επιδιώξουν να διερευνήσουν και να εξετάσουν περαιτέρω τις ειδικές ανάγκες των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας, προκειμένου να μειωθούν τα εμπόδια που συναντούν για την απασχόληση και να τους δίδεται η δυνατότητα να παραμείνουν περισσότερο και υγιείς στην αγορά εργασίας ή να επιστρέψουν στην εργασία.
31. Να επιδιώξουν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες των γυναικών στην αγορά εργασίας μέσω της αντιμετώπισης του χάσματος μεταξύ των φύλων όσον αφορά την απασχόληση και τις αμοιβές, της καταπολέμησης των στερεοτύπων για τα φύλα και της προώθησης της εναρμόνισης των σχετικών με την οικογένεια προσδοκιών και της αμειβόμενης εργασίας, καθώς και της ίσης κατανομής μεταξύ ανδρών και γυναικών των ευθυνών φροντίδας και της οικιακής εργασίας, και της στήριξης των άτυπων φροντιστών, ιδίως με τη διασφάλιση της πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας και οικονομικά προσιτή προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, σε υπηρεσίες εξωνοσοκομειακής περίθαλψης και σε υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας για τους ηλικιωμένους, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των φύλων και την ισορροπία επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής.
32. Να δώσουν έμφαση στη στήριξη της επίτευξης καλύτερων αποτελεσμάτων στην αγορά εργασίας για τα άτομα με αναπηρία.
33. Να αξιοποιήσουν πλήρως τα σχετικά χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ, ιδίως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (EKT+), για τη στήριξη και τη χρηματοδότηση μέτρων που αποσκοπούν στην αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας.

34. Να εξακολουθήσουν να αναπτύσσουν εργαλεία παρακολούθησης και πρόβλεψης δεξιοτήτων για την πρόβλεψη των μελλοντικών αναγκών σε δεξιότητες στην αγορά εργασίας.
35. Να ενισχύσουν τον ρόλο των στρατηγικών και των υπηρεσιών του διά βίου επαγγελματικού προσανατολισμού στην υποστήριξη των ατόμων και των εργοδοτών ώστε να λαμβάνουν αποφάσεις σταδιοδρομίας τεκμηριωμένες με βάση υψηλής ποιότητας πληροφορίες σταδιοδρομίας και προβλέψεις δεξιοτήτων.
36. Να ενισχύσουν περαιτέρω τις υπηρεσίες απασχόλησης προκειμένου να τους δώσουν τη δυνατότητα να χαρτογραφήσουν, να προσεγγίσουν και να ενεργοποιήσουν το εργασιακό δυναμικό όλων των ηλικιών στην ΕΕ, μεταξύ άλλων με την υποστήριξη της επιμόρφωσης στον χώρο εργασίας.
37. Να καταβάλουν προσπάθειες για τη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία, ιδίως μέσω της εξέτασης των κινδύνων για την ψυχική υγεία, των ψυχοκοινωνικών κινδύνων που συνδέονται με την εργασία και της ευεξίας στην εργασία.
38. Να προάγουν δίκαιες και αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και την απασχόληση σε σταθερή βάση.
39. Να εξακολουθήσουν να ενισχύουν τον κοινωνικό διάλογο και να διευκολύνουν τις ουσιαστικές συλλογικές διαπραγματεύσεις, με παράλληλο σεβασμό του ρόλου και της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων, για βελτίωση των συνθηκών εργασίας και αντιμετώπιση των προκλήσεων που γεννούν οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους και λαμβανομένων υπόψη των εθνικών περιστάσεων, αλλά και με σεβασμό του ρόλου και της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων:

40. Να προωθήσουν τη συνοχή των πολιτικών σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων με τρόπο συνεκτικό και βιώσιμο.
41. Να βελτιώσουν τις προβλέψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων, καθώς και τη συλλογή και την ανάλυση δεδομένων σε στενή συνεργασία με τους αρμόδιους οργανισμούς της ΕΕ, προκειμένου να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής των συγκρίσιμων πληροφοριών σχετικά με τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων σε ενωσιακό και εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Όταν ενδείκνυται, τα δεδομένα αυτά θα πρέπει να δημοσιοποιούνται.
42. Να διερευνήσουν περαιτέρω τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών και των νέων μορφών εργασίας για τη δημιουργία ευκαιριών συμμετοχής και συμπερίληψης στην αγορά εργασίας, μετριάζοντας παράλληλα τους κινδύνους που προκύπτουν και παρέχοντας δίκαιες και ποιοτικές συνθήκες εργασίας και επαρκή κοινωνική προστασία.

**ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ:**

43. Να συνεχίσουν την παρακολούθηση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων και των συναφών προκλήσεων στην ΕΕ στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, μεταξύ άλλων διεξάγοντας θεματικές συζητήσεις, με τη συμμετοχή και των κοινωνικών εταίρων, προκειμένου να προαχθεί η ανταλλαγή γνώσεων και ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με το ζήτημα της αντιμετώπισης των ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων.
44. Κατά την εκτέλεση της παρακολούθησης, να δίδουν ιδιαίτερη έμφαση στις δυνητικές επιπτώσεις των πολιτικών και άλλων μέτρων για την αγορά εργασίας στην ενεργοποίηση του δυναμικού της αγοράς εργασίας.
45. Να αναλύσουν και να επεξεργαστούν περαιτέρω τον αντίκτυπο των τεχνολογιών ψηφιοποίησης και αυτοματοποίησης, συμπεριλαμβανομένης της τεχνητής νοημοσύνης και της πράσινης μετάβασης, στην αγορά εργασίας, ιδίως όσον αφορά την απασχόληση και τις συνθήκες εργασίας.